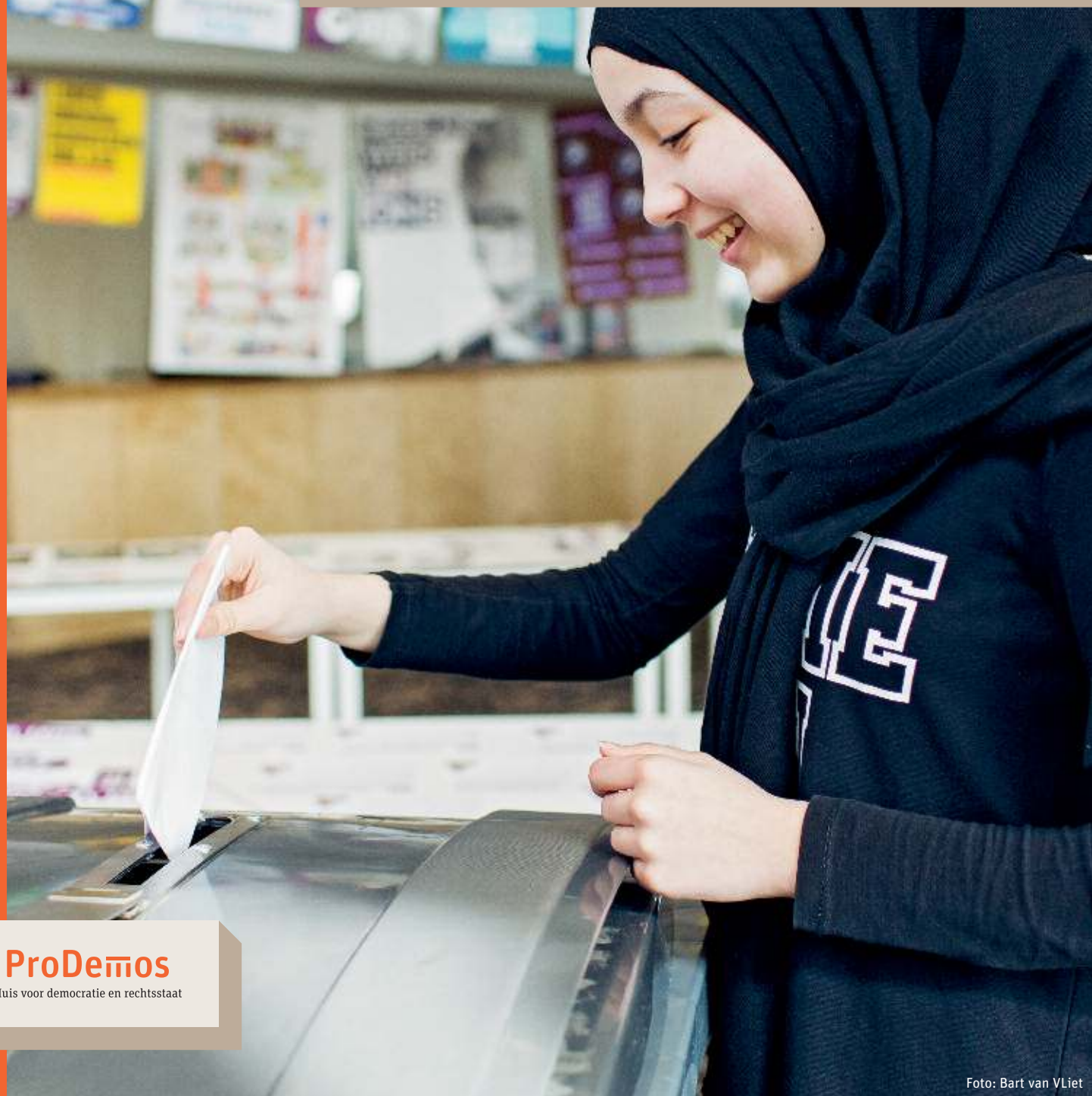

Nieuwsbrief ProDemos

nummer 2 | 2019

p. 8–11 | Het is verkiezingstijd! Met de verkiezingen voor de Provinciale Staten, de waterschappen, het Europees Parlement en de Eerste Kamer voor de deur zijn we dit voorjaar weer door heel Nederland te vinden.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Foto: Bart van Vliet

In dit nummer

p. 13 | Column
Devika Partiman

p. 4–5 | “Het is belangrijk dat mensen hier in de buurt weten dat er verkiezingen aankomen.” Op bezoek in het buurthuis met de ProDemos Verkiezingsspecial.

En verder...

p. 2 | Nieuw: Keuzehulp voor docenten
p. 7 | In Beeld: ProDemos op de NOT
p. 14 | Collegereeks Burgerschap
p. 16 | Filmpjes verkiezingen
p. 16 | Vernieuwd: de StemmenTracker

Gemeenteraadsverkiezing 21 maart 2018

KIES VOOR DEEN
VVD

CDA
Groep de Mos
Hart voor Den Haag

Den Haag kiest Plan B
Christen Unie
SGP

#12 Partij voor de Dieren

GSE TOEKOMST
SAMEN 070
WWW.SAMEN070.NL

Kennispunt lokale politieke partijen van start

Hoe bestuur ik een politieke partij? Hoe werven we leden en stellen we een goede kandidatenlijst vast? En is er een training om te leren hoe ik vrijwilligersbeleid vormgeef?

Lokale politieke partijen, zonder afvaardiging in de Tweede Kamer en zonder ondersteuning van een lande-

lijk bureau, moeten het allemaal zelf bedenken. Om hen hierbij te helpen, is op initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Kennispunt lokale politieke partijen ingericht.

Het Kennispunt biedt veel informatie over o.a. oprich-

ting, organisatie en campagne voeren. Ook is er een forum waar vertegenwoordigers van lokale partijen kennis en ervaring kunnen uitwisselen. Het Kennispunt biedt verder een helpdesk en trainingen en fungeert als wegwijzer naar andere relevante informatie, zoals opleidingsaanbod.
lokalepolitiekepartijen.nl

Welk programma past bij jouw klas?

Elke Stem Telt

Elke Stem Telt is een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om zoveel mogelijk mensen naar de stembus te krijgen. Op Facebook en Instagram deelt Elke Stem Telt praktische informatie over de aanstaande verkiezingen, maar ook leuke weetjes over het belang en de geschiedenis van stemrecht. Wist je bijvoorbeeld dat we pas sinds 1896 in een stemlokaal stemmen? Daarvoor stemden we per brief. Heb je zelf een vraag over de provincie of waterschappen, dan zoekt Elke Stem Telt het voor je uit. Volg Elke Stem Telt op Instagram en Facebook via [@elkestemtelt](#).

ProDemos biedt tientallen educatieve programma's voor scholieren. Voor alle onderwijsniveaus, in Den Haag en op locatie, over de parlementaire en lokale democratie, maar ook over Europa, rechtspraak en de verkiezingen. Genoeg te kiezen dus.

Om docenten te helpen bij hun zoektocht naar een passend programma en

lesmateriaal is er nu de Keuzehulp voor docenten. Docenten kunnen een programma kiezen op basis van opleidingsniveau, locatie, onderwerp en tijdsduur. In de Keuzehulp staan ook de programma's en materialen waarmee docenten (in opleiding) op de hoogte kunnen blijven van hun vakgebied, bijvoorbeeld de Docentendag en het vakblad M&P. [prodemos.nl/keuzehulp](#)

Op bezoek in het buurthuis
**De ProDemos
Verkiezingsspecial**

“Yes!” juichen de kinderen aan de mooi gedekte tafels als ze horen dat er een chocoladetoetje op het menu staat in Buurthuis de Mussen. Voorafgaand aan de Verkiezingsspecial in het buurthuis heeft Brahim Fattah van ProDemos Resto VanHarte-manager Ben Lachhab en zijn vrijwillige koks op het podium uitgenodigd om ze in het zonnetje te zetten. Vanavond is ProDemos te gast in de Haagse Schilderswijk om buurtbewoners te vertellen over de verkiezingen van 20 maart aanstaande.

Lachhab organiseert vaker samen met ProDemos bijeenkomsten voor zijn buurtbewoners. “Het is belangrijk dat mensen hier in de buurt weten dat er verkiezingen aankomen en hoe ze een keuze kunnen maken.” Aan tafel zitten verschillende buurtvaders en leden van migranten- en vrouwengroepen uit de Schilderswijk, zoals de stichting Avrasya. Ook de reguliere gasten van Resto VanHarte zijn van de partij.

Tijdens de Verkiezingsspecial geeft ProDemos uitleg over de Provinciale Statenverkiezingen en de waterschapsverkiezingen. Met een politieke quiz worden de deelnemers wegwijs gemaakt in de taken van de provincie en waterschappen. Als de waterschappen aan de orde komen, staat spontaan een deelnemer op om een vurig betoog te houden. Fatma Aktas van de stichting Avrasya vertelt waarom water zo belangrijk is. “De mens bestaat voor meer dan 50% uit water! Zonder water is er geen leven. De waterschappen zorgen ervoor dat ons water schoon is en blijft.” Ze weet ook te vertellen dat de waterschappen het oudste bestuurssysteem van Nederland is en spoort de zaal aan om te gaan stemmen.

Tijdens ‘Wie beslist wat?’ kunnen deelnemers met stickers op posters aangeven welke onderwerpen bij de waterschappen, de provincie en andere instanties horen. De deelnemers hebben een duidelijk beeld van waar de waterschappen zich mee bezig moeten houden: het onderhoud van dijken, het zuiveren van afvalwater en het baggeren van vaarwegen. Voor de

Bijna iedereen vindt het belangrijk om te gaan stemmen: “Als je niet stemt, mag je ook niet klagen.”

provincie is het lastiger. Een docente in de zaal vindt dat de politiek zich hard moet maken voor het onderwijs, maar daar blijkt de provincie niet echt over te gaan. Wel controleert de provincie de begroting van de gemeente, iets dat een groot deel van de deelnemers ook belangrijk vindt.

Tot slot krijgen de deelnemers de standpunten van de verkiesbare partijen

gepresenteerd op verschillende onderwerpen. Met een rood-groene kaart in de hand ‘stemt’ de zaal mee over bijvoorbeeld windmolens, winkelcentra en woningbouw. “Ik zou deze stellingen nog wel een keer willen nalezen,” verzucht een jonge deelnemster, “want dan kan ik erover nadenken en mijn stem bepalen.” “Gelukkig is er de StemWijzer,” verzekert Brahim haar. “Daarmee kun je online kijken welke partij het best aansluit bij de onderwerpen die jij belangrijk vindt.”

Na afloop gaat Brahim langs bij de deelnemers. Bijna iedereen vindt het belangrijk om te gaan stemmen: “Als je niet stemt, mag je ook niet klagen.” Een andere deelnemer merkt op dat er eigenlijk te weinig tijd is om je echt goed te verdiepen in wat de partijen willen. Daarop sluit Brahim de avond af: “Eigenlijk moeten we ons dus het hele jaar in de politiek verdiepen.”

Gratis Verkiezingsspecial

Werkt u bij een maatschappelijke organisatie of vereniging, dan kunt u bij ProDemos een gratis Verkiezingsspecial aanvragen. Wij komen dan gratis langs om een bijeenkomst te leiden waarin we op een laagdrempelige en interactieve manier uitleggen hoe de provincie en het waterschap werken en hoe mensen zelf hun stem kunnen bepalen. Kijk voor meer informatie op prodemos.nl/verkiezingsspecial.

Achter de schermen bij **Politiek Actief divers en inclusief**

Anna Domingo is projectleider bij ProDemos, gespecialiseerd in burgerparticipatie.

Nadja van Kessel is projectmedewerker bij ProDemos en werkt vooral aan het betrekken van mensen met een afstand tot de politiek bij de democratische rechtsstaat.

De afgelopen jaren hebben honderden burgers de cursus Politiek Actief gevolgd. Daarin leerden ze hoe de politiek werkt. Velen van hen werden daadwerkelijk politiek actief: als raadslid of op een andere manier. De vernieuwde versie van deze cursus moet nog meer en diversere doelgroepen gaan aanspreken. Projectleiders Anna Domingo en Nadja van Kessel vertellen hoe dat in zijn werk gaat.

WAAROM IS POLITIEK ACTIEF ZO'N SUCCES?

Anna: De cursus is heel toegankelijk en verlaagt de drempel tot gemeenteraad, Provinciale Staten of waterschap. Zonder dat je je eerst bij een partij hoeft aan te sluiten, kun je je al verdiepen in lokaal bestuur en overwegen actief te worden. En door subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan iedereen ook meedoen.

WAT WORDT ER DIT JAAR ANDERS AAN DE CURSUS?

Anna: We willen meer diverse doelgroepen bereiken, want eerlijk is eerlijk, de deelnemers vormden best een homogene groep. We willen meer diversiteit qua geslacht, leeftijd, afkomst en opleidingsniveau. Daarom hebben we de hele cursus nog eens goed doorgenomen met het oog op meer diversiteit. We hebben aanpassingen gedaan, waardoor ook andere doelgroepen zich meer aangesproken voelen. Denk daarbij aan uitstraling, gebruikte voorbeelden, gebruik van tussentijdse samenvattingen en meer beeld. Ook zetten we in op meer diverse gastsprekers, dat moeten rolmodellen zijn.

EN VOOR DE DOELGROEP MENSEN MET EEN BEPERKING HEBBEN WE EEN SPECIALIST IN HUIS, TOCH?

Nadja: Inderdaad, voordat ik bij ProDemos kwam, werkte ik voor MEE NL. Zij zetten zich in voor personen met een beperking. Daar leerde ik dat ervaringsdeskundigen zelf het beste kunnen aangeven of lesmateriaal hun vermogens niet overschat, maar zeker ook niet onderschat. Dus we voeren nu eerst expertgesprekken met mensen die qua zicht of gehoor beperkt zijn, een motorische beperking hebben of licht verstandelijk beperkt zijn. Zo kom je er bijvoorbeeld achter dat slecht-horenden liever een uitleggend filmpje zien dan tekst. Samen met Ieder(in), belangenbehartiger voor deze doelgroep, gaan we daarna de cursus aanpassen en drie pilotcursussen geven. Misschien moeten we een uitzondering maken voor diegenen met een licht verstandelijke beperking, maar doel is dat we eind dit jaar één cursus hebben, die zo divers en inclusief is dat echt iedereen hem kan volgen!

We zetten in op meer diverse gastsprekers

HOE GA JE DIE NIEUWE DOELGROEPEN BEREIKEN?

Anna: Samen met Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, hebben we onze lijst met tips voor gemeenten die de cursus organiseren flink uitgebreid. Daarmee helpen we de gemeenten die zich hebben aangemeld met hun wervingsplan. En samen zoeken we die groepen op in hun eigen omgeving, zoals een wijkcentrum. Het kan best zijn dat we dan ook op dat soort plekken de cursus houden.

Kijk voor informatie over Politiek Actief op prodemos.nl/politiekactief

Eind januari stond ProDemos op de Nationale Onderwijstentoonstelling (NOT) in de Jaarbeurs in Utrecht. In onze stand konden docenten en andere onderwijsprofessionals onze educatieve programma's ontdekken en hun mening stickeren over de politieke passies van pubers.

Wat denken ze bijvoorbeeld dat de politieke voorkeur van hun leerlingen is? En hoe zouden leerlingen meer over politiek kunnen leren? We hopen veel van de bezoekers aan onze stand binnenkort terug te zien met hun klassen in politiek Den Haag!

In Beeld

Goed geïnformeerd stemmen voor de Provinciale Statenverkiezingen

Meer informatie: prodemos.nl/verkiezingen.

De verkiezingskranten en andere materialen zijn te verkrijgen via prodemos.nl/webshop.

Op woensdag 20 maart mogen we naar de stembus voor de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Iedereen moet kunnen stemmen en daarom besteedt ProDemos volop aandacht aan deze verkiezingen. Voor een breed publiek, maar ook voor specifieke doelgroepen, zoals mensen met een licht verstandelijke beperking.

Waterschapsverkiezingen

Tegelijk met de Provinciale Statenverkiezingen zijn op 20 maart ook de verkiezingen voor de 21 waterschappen. In 2015 waren de waterschapsverkiezingen voor het eerst gekoppeld aan de Provinciale Statenverkiezingen. De opkomst verdubbelde meteen: van 22,68% in 2008 naar 43,5% in 2015.

PROVINCIALE STEMWIJZERS

ProDemos maakt de StemWijzers in opdracht van de provincies. Dit jaar hebben we voor zeven provincies een StemWijzer gemaakt: Gelderland, Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant, Limburg en Overijssel. stemwijzer.nl

INFORMATIEBIJENKOMSTEN

Iedereen heeft te maken met politiek. Maar terwijl veel burgers in Nederland kritisch en betrokken zijn, zijn er ook groepen burgers die geen vertrouwen hebben in de overheid en in hun eigen vermogen om invloed uit te oefenen. Met onze gratis informatiebijeenkomsten proberen we juist die doelgroepen te bereiken. We willen dat ook zij het gevoel krijgen dat hun mening er mag zijn en dat je niet gestudeerd hoeft te hebben om betrokken te zijn bij onze democratische rechtsstaat.

Organisaties kunnen deze bijeenkomsten ook zelf organiseren, met behulp van onze gratis toolbox.

VERKIEZINGSKRANT IN GEWONE TAAL

Het is inmiddels traditie: samen met Stichting Lezen & Schrijven maken we voor iedere verkiezing een gratis verkiezingskrant die in gewone taal uitlegt waar de verkiezingen over gaan. In deze editie

gaat het dus o.a. over wat de provincie en het waterschap doen, hoe het bestuur van de provincie in elkaar zit en hoe je kunt stemmen.

STEM JIJ OOK?

Voor mensen met een licht verstandelijke beperking bieden we een verkiezingskrant in simpele taal en met heldere illustraties. Daarnaast is er de website stemjijook.nu met o.a. heldere, korte filmpjes. Tot slot hebben we toolboxes waarmee organisaties zelf een bijeenkomst kunnen organiseren om mensen op een leuke en interactieve manier te informeren over de verkiezingen.

Eerste Kamer-verkiezingen

Op maandag 27 mei kiezen de leden van de Provinciale Staten de 75 leden van de Eerste Kamer. Een extra reden om te gaan stemmen dus op 20 maart: je stem telt dubbel!

Provinciale Statenverkiezingen op school

Hoe leg je scholieren en studenten op een leuke manier uit waar de Provinciale Statenverkiezingen over gaan? ProDemos ondersteunt docenten graag hierbij en heeft hiervoor verschillende materialen en activiteiten ontwikkeld.

DOEBOEK

Groep 7 en 8 van de basisschool

Het Doeboek zit vol met puzzels, een strip en interessante weetjes en gaat over alle verkiezingen van 2019 tegelijk: Provinciale Staten, waterschappen en het Europees Parlement.

STEM MAGAZINES

(v)mbo en havo/vwo

Ben jij een small burger of een king-size burger? Test je kennis over de verkiezingen in het STEM Magazine! Of lees het interview met Tienieke, met haar 24 jaar de jongste waterschapsbestuurder van Nederland. De STEM-magazines gaan over de verkiezingen voor de water-

schappen en de Provinciale Staten. Daarnaast is er speciale aandacht voor de Eerste Kamerverkiezingen op 27 mei 2019. Dit katern is ontwikkeld in samenwerking met de Eerste Kamer.

POSTER: 'POLITIEK IN DE PROVINCIE'

Groep 7 en 8 / onderbouw vo

Welke plaats neemt de provincie in in ons bestuurlijke stelsel? Op de poster van Margreet de Heer zie je het mooi en overzichtelijk weergegeven. De poster maakt deel uit van een groter geheel: 'Wie doet wat in de politiek?'. Download de poster (gratis) en hang 'm op in het lokaal!

SCHOLIERENVERKIEZINGEN / KINDERVERKIEZINGEN

Hoe zien de Provinciale Staten eruit als jongeren het voor het zeggen hebben? Om hier achter te komen organiseert ProDemos in verkiezingstijd schaduwverkiezingen onder scholieren in het voortgezet onderwijs en mbo (de

Scholierenverkiezingen) en voor groep 7 en 8 (de Kinderverkiezingen). De uitslagen worden bekendgemaakt op dinsdag 19 maart, de avond voor de échte verkiezingen.

scholierenverkiezingen.nl / kinderverkiezingen.nl

GASTLES VERKIEZINGSSPECIAL

mbo

Voor sommige mbo-studenten zijn deze verkiezingen de eerste waarbij ze mogen stemmen. Uit onderzoek blijkt dat wanneer mensen de eerste keer dat ze mogen, ook gaan stemmen, ze dit vaak hun hele verdere leven blijven doen. Zaak dus om ervoor te zorgen dat ze deze eerste keer ook daadwerkelijk gaan stemmen. Een goed begin is om ze onze speciale gastles over de verkiezingen te laten geven. Onze begeleiders reizen met plezier het hele land door om ook uw school te bezoeken!

VERKIEZINGSFESTIVALS

mbo

Op verkiezingsdag organiseert ProDemos, samen met de Nationale Jeugdraad (NJR), zes verkiezingsfestivals op mbo-scholen. De provincie Gelderland organiseert nog vier extra festivals die worden uitgevoerd door ProDemos. Het doel van deze festivals is om studenten te informeren over de verkiezingen, de provincie en het waterschap, en hen te motiveren te gaan stemmen.

Op een aantal locaties kunnen de studenten écht stemmen bij het aanwezige stembureau.

Er zijn muziekoptredens, verschillende activiteiten waarmee studenten prijzen kunnen winnen en natuurlijk wordt de ProDemos StickerStemWijzer ingezet. Op een aantal locaties kunnen de studenten écht stemmen bij het aanwezige stembureau.

De verkiezingsfestivals vinden plaats in Leeuwarden, Zwolle, Almere, Den Bosch, Hogeveen, Arnhem, Doetinchem, Nijmegen en Tiel.

Meer informatie: prodemos.nl/verkiezingen

De Doeboeken en STEM Magazines zijn tegen verzendkosten te verkrijgen via prodemos.nl/webshop

Minister Slob op de Docentendag Maatschappijleer

Op vrijdag 15 februari vond de Docentendag Maatschappijleer plaats in de Grote Kerk in Den Haag. Deze vakconferentie voor docenten Maatschappijleer en Burgerschap organiseert ProDemos jaarlijks samen met de Nederlandse Vereniging van Leraren Maatschappijleer (NVLM).

Hoofdlezingen dit jaar waren van Erik Akerboom, korpschef van de Nationale Politie, en Arie Slob, minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media. Naast deze plenaire sessies konden docenten kiezen uit excursies (o.a. naar de Grafelijke Zalen en de Algemene Rekenkamer), workshops (zo gaf staatssecretaris Mark Harbers een gastles over migratie) en lezingen.

Minister Slob verzorgde de afsluiting van de Docentendag. Als oud-docent geschiedenis en maatschappijleer kon hij vanuit eigen ervaring spreken, maar ook ingaan op zijn wetsvoorstel ter verbetering van het burgerschapsonderwijs. De sessie vond plaats in 'College Tour-stijl', dus met veel ruimte voor vragen uit het publiek.

Drie vragen aan de minister uit het gesprek:

Waarom koos u ervoor om zelf, naast geschiedenis, maatschappijleer te geven?

Het is mooi om het verleden te kennen, maar vooral gecombineerd met het heden en leerlingen ook over de toekomst na te laten denken. Welke dromen en idealen heb je? Maatschappijleer gaat over het leven. Leerlingen staan al in het leven, maar het is belang-

rijk hun ogen te openen voor wat er allemaal in dat leven gebeurt en hun te leren een eigen plek in te nemen.

Wat is de kern van het nieuwe wetsvoorstel voor het burgerschapsonderwijs?

We willen preciezer formuleren wat burgerschapsonderwijs zou moeten inhouden. Tegelijk is de nieuwe wet is een opdracht aan scholen: burgerschap moet niet alleen tijdens maatschappijleer worden onderwezen, maar breed worden uitgedragen in het onderwijs. Ik hoop zelf dat we meer natuurlijke verbindingen tussen vakken gaan maken. Die staan niet op zichzelf, in veel vakken kan aandacht worden besteed aan burgerschap. Daarnaast vindt nu een curriculumherziening plaats, dus ook dat heeft invloed op het burgerschapsonderwijs.

Hoe kunnen docenten invloed uitoefenen op deze ontwikkelingen?

De ontwikkelteams, bestaande uit leraren en schoolleiders, zijn nu aan zet om bouwstenen voor het curriculum te maken, daarna moet ik aan de slag. Als deze bouwstenen uitkomen is het aan jullie: laat je horen, doe mee, spreek mee!

Column

Devika Partiman

Devika Partiman is organisator en sociaal activist. Ze is initiatiefnemer van Stem op een Vrouw, een stichting die zich sinds 2017 inzet voor meer vrouwen in de politiek. Over de hiermee behaalde successen gaf zij onlangs een TedTalk. Terugkerende thema's in haar werk zijn representatie en inclusiviteit.

De verrassende verkiezingsuitslag in de Verenigde Staten ligt alweer enige tijd achter ons. Tegen alle verwachtingen in werd Trump de nieuwe president. Niet alleen in de VS, maar ook in ons eigen land is de dagen erna de verwarring groot. Media en politici buitelen over elkaar heen in analyses en beschouwingen. Ieder breekt zich het hoofd over wat het beste antwoord is op dit populisme.

Nu politiek populisme oprukt, sociale bewegingen wereldwijd toenemen en partijen zichzelf steeds vaker 'een politieke beweging' noemen (onder meer gespot bij GroenLinks, Forum voor Democratie en SP), rijst de vraag: wat voor strategische keuzes gaan hieraan vooraf? Voor welke sociale kwesties zetten partijen zich in en waarom? Hoe kan het bijvoorbeeld dat de klimaatbeweging een duidelijk politieke beweging oplevert, maar dat de roep om politieke steun voor een inclusief Sinterklaasfeest jarenlang door partijen genegeerd werd?

In 2012 raakte ik betrokken bij het team van Zwarte Piet is Racisme, een beweging waar heel Nederland over met elkaar in de clinch lag, maar waarover politieke partijen zich pas jaren later expliciet zouden uitlaten. En dat vertaalde zich nauwelijks in politieke beweging. Premier Rutte zei dat het 'aan de maatschappij zelf was' om dit op te lossen, politieke theoristen weten de stilte aan de angst van partijen voor het verlies van een deel van hun electoraat en media gooiden slechts olie op het vuur. Waar de politiek een de-escalerende en faciliterende rol had kunnen spelen in dit gevoelige gesprek, lieten ze deze kans liggen.

Gebrek aan interne kennis leidt vaak niet tot concrete oplossingen maar tot bureaucrativering van het probleem

Zwarte Piet bleek een katalysator voor een veel bredere antiracismebeweging, waarbij onderwerpen als etnische profilering, discriminatie op de arbeidsmarkt en structureel lager schooladvies aan kinderen met biculturele achtergrond werden geagendeerd. Inmiddels hebben deze onderwerpen ook politiek aan invloed gewonnen. Veel partijen hebben bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017 voor het eerst doelen opgenomen met betrekking tot die onderwerpen,

zelfs met betrekking tot een inclusief Sinterklaasfeest.

Hoewel ik geloof dat angst voor dit gevoelige debat een rol speelde in de politieke stilte, vermoed ik dat het gebrek aan representatie van zwarte Nederlanders in de politiek de voornaamste oorzaak was voor het gebrek aan politieke bemoeienis. Dat gebrek aan interne kennis leidt vaak niet tot concrete oplossingen maar tot bureaucrativering van het probleem; de oprichting van een diversiteitscommissie of adviesorgaan.

Ik juich 'de politieke beweging' van harte toe. Maar ik hoop dat wij als stemmers ons van één ding bewust zijn: de keuzes die partijen maken over bij welke beweging ze graag instappen, en waarover ze duidelijk nog koudwatervrees hebben, spreken boekdelen over de demografische samenstelling van onze volksvertegenwoordiging.

Dit is een bewerkte versie van de column die Devika Partiman op 12 februari uitsprak in het Politiek Café over de politieke beweging.

Collegereeks burgerschap: Van wetenschap tot in de klas

Het afgelopen najaar organiseerde ProDemos met de Universiteit van Amsterdam een collegereeks over burgerschapseducatie. In vier lezingen namen verschillende wetenschappers en experts ons mee langs het wetenschappelijk onderzoek naar de kernwaarden van een democratische rechtsstaat, de rol van het Nederlandse onderwijssysteem en de huidige staat van burgerschapsonderwijs in Nederland.

Hoogleraar politicologie Tom van der Meer (UvA) stelde ons in het eerste college gerust. Het gaat goed met de steun voor democratische kernwaarden in Nederland. Maar liefst 95% van de Nederlanders vindt democratie beter dan een andere bestuursvorm. Daarin zit weinig verschil tussen jongeren en ouderen. Maar, stelde Van der Meer, we missen wel kennis over de botsingen tussen belangrijke kernwaarden binnen een democratie. Wanneer vinden we bepaalde waarden belangrijker dan

andere? En hoe maken burgers daarin een keuze?

In het tweede college was professor in de sociologie Herman van de Werfhorst (UvA) kritisch op het Nederlandse onderwijssysteem. Volgens hem is het onderwijs vooral gericht op economische uitkomsten, zoals een goede overgang van school naar werk, en maar weinig op socialisatie, bijvoorbeeld het aanleren van burgerschapscompetenties. Dat leerlingen in Nederland zich al op

Aan de slag!

3 tips voor een inclusieve dialoog met jongeren door Vivianne Goedhart

Vivianne: “Het voeren van een dialoog met je klas over controversiële thema’s is niet gemakkelijk. Jongeren kunnen ongenueanceerd zijn, extreme uitspraken doen, of moeite hebben met naar elkaar luisteren, waardoor snel een onveilige sfeer kan ontstaan. Een goede, inclusieve dialoog begeleiden en voeren is echter een vaardigheid. En vaardigheden, die kun je ontwikkelen! Hierbij 3 tips om je op weg te helpen.”

Tip 1:
Ontken het wereldbeeld van je leerlingen niet.

Tip 2:
Bevraag leerlingen actief en zet hen in de expertrol.

Tip 3:
Benoem en laat zien dat verschillende perspectieven naast elkaar mogen bestaan.

Kijk voor meer uitleg bij deze tips op diversion.nl. Daar vind je ook meer informatie over de methode die hieraan ten grondslag ligt.

Vivianne Goedhart is oud-leerkracht en werkt bij Diversion als trainer en projectleider, waar ze samen met het onderwijsveld concrete oplossingen ontwikkelt voor complexe maatschappelijke vraagstukken.

12-jarige leeftijd al aan een onderwijsrichting en –niveau moeten binden, kan volgens Van de Werfhorst onderwijsongelijkheid veroorzaken.

Het derde college bracht wetenschap en praktijk dichter bij elkaar. Professor Ellen Claes doceert o.a. burgerschapsvorming aan de lerarenopleiding van de KU Leuven en gaf college over het belang van een goed discussieklimaat in de klas. Ze liet zien dat dit een positief effect heeft op de burgerschapsvaardigheden van kinderen. Mogelijk kan het zelfs compenseren voor ongelijkheden tussen kinderen uit verschillende milieus. Vivianne Goedhart van Diversion legde vervolgens uit hoe je als docent discussies over controversiële onderwerpen vorm en inhoud kunt geven. Tot slot beantwoordden beide dames vragen van het publiek, samen met Hessel Nieuwelink, lerarenopleider maatschappijleer.

Professor Geert ten Dam, onderwijskundige en voorzitter van de UvA, sloot de reeks af met een college over het Nederlandse burgerschapsonderwijs in vergelijking met andere Europese landen. Zij concludeerde dat het burgerschapsonderwijs in Nederland er niet goed voor staat. Nederlandse jongeren hebben minder kennis over en zijn minder betrokken bij de maatschappij en politiek dan scholieren in andere, vergelijkbare landen. Aan het panelgesprek namen vervolgens ook Christianne Matthijssen, directeur Voortgezet Onderwijs bij het Ministerie van OCW, en Bram Eidhof, oprichter van onderzoeksorganisatie Schoolstrijd, deel.

De collegereeks werd goed bezocht door een betrokken publiek. Burgerschapsonderwijs leeft duidelijk. De kritische vragen en ervaringsverhalen uit het publiek gaven de onderzoekers nieuwe inzichten in de onderwijspraktijk. Het was een mooie, leerzame reeks, waar we graag een vervolg aan geven. Ideeën daarvoor zijn van harte welkom op voorlichting@prodemos.nl.

De verslagen van alle colleges zijn terug te lezen of luisteren op prodemos.nl/verslagen txtradio.nl

Educatie, participatie & de griffier

Welke rol kan de griffier hebben om de politieke betrokkenheid onder alle inwoners, van jong tot oud, te vergroten? Daar ging het over op de Griffiersdag, die ProDemos in samenwerking met de Vereniging van Griffiers (VvG) op 1 februari organiseerde. Ongeveer 45 griffiers spraken met elkaar en met experts over participatie en educatie van inwoners. “80% van de inwoners heeft niets met politieke participatie op lokaal

niveau,” aldus Julien van Ostaaijen, wetenschappelijk adviseur bij ProDemos tijdens een panelgesprek. “Daar moeten we iets aan doen, ook de griffier.” Toon Dashorst, griffier in Groningen, benadrukte het belang van samenwerking met de gemeenteraad: “Het moet geen speeltje van de griffie zijn.”

Lees het verslag van Griffiersdag op prodemos.nl/griffiersdag

Filmpjes verkiezingen

Op een leuke en toegankelijke manier leggen we in animatiefilmpjes uit hoe de provincie en het waterschap werken, waarom het belangrijk is dat je stemt en hoe de Eerste Kamer wordt gekozen. Wist je bijvoorbeeld dat de 21 waterschappen 18.000 kilometer aan waterkeringen en 225.000 kilometer aan watergangen in de gaten houden? Gebruik de filmpjes in de les, op je

vereniging of binnen je organisatie! Kijk voor de filmpjes op het YouTube-kanaal van ProDemos.

youtube.com/ProDemosDenHaag

Inschrijving scholierenprogramma's Den Haag opent 15 april

Wil je met de klas naar politiek Den Haag en heb je de perfecte datum al op het oog? Zorg dan dat je op tijd boekt! Op 15 april opent de inschrijving voor onze educatieve programma's voor schooljaar 2019/2020 en uit ervaring weten we dat sommige docenten heel rap boeken. Als je geabonneerd bent op onze Educatienieuwsbrief, krijg je ongeveer een

week vóór de inschrijving een herinnering in je mailbox. Meld je aan voor de Educatienieuwsbrief via prodemos.nl/nieuwsbrief.

Mocht je nou nog twijfelen welk programma je wilt boeken, dan kun je gebruikmaken van onze nieuwe keuzehulp: prodemos.nl/keuzehulp

FEBRUARI

Do 21 **Film & Debat** 'Goede Buren'

MAART

Zo 10 **World Café** EDIC tijdens Speak Europe Festival Utrecht

Di 12 **Politiek Café** over klimaat met o.a. Ed Nijpels

Do 21 **Film & Debat** 'Another day of life' met o.a. Frank Westerman

APRIL

Di 9 **Politiek Café** over vrijheid

Vr 12 april – Vr 10 mei **Haagse vrijheidsweken**

Ma 15 **Vrijheidscollege** Aafke Romeijn

Do 18 **Film & Debat**

Vr 19 **Vrijheidscollege** Natascha van Weezel

MEI

Vr 3 **Kinderrijk**

Zo 5 **Vrijheidscollege** Ronald Giphart

Ma 6 t/m Ma 27 **Collegereeks over Europa**

Di 14 **Politiek Café** over Europa

Do 16 **Film & Debat**

StemmenTracker

Sinds half februari 2019 staat de geheel vernieuwde StemmenTracker online: een tool waarmee je je eigen standpunten kunt vergelijken met het stemgedrag van partijen in de Tweede Kamer.

In tegenstelling tot de StemWijzer (die uitgaat van verkiezingsbeloften) ontdek je in de StemmenTracker het *feitelijke* gedrag van partijen in de Tweede Kamer: wie stemt mee met wie? In de meeste gevallen zijn er argumentaties van de partijen voor hun

stemgedrag toegevoegd. Deze nieuwe versie van de StemmenTracker bevat nu 21 stellingen, gebaseerd op wetsontwerpen, amendementen of moties uit de periode van kabinet-Rutte III (dus vanaf oktober 2017). Onderwerpen zijn o.a. het raadgevend referendum, de gaswinning in Groningen, het kinderpardon en de Klimaatwet. De komende tijd voegen we elke maand stellingen toe, tot er 30 stellingen in staan.

stemmentracker.nl

Op de hoogte blijven van onze activiteiten en evenementen? Meld u dan aan voor de digitale Activiteitenladder, onze maandelijkse nieuwsbrief. prodemos.nl/nieuwsbrief

ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag

(070) 757 02 00
info@prodemos.nl
www.prodemos.nl

Deze nieuwsbrief is een uitgave van ProDemos en verschijnt 5x per jaar. Abonneer u gratis op prodemos.nl/nieuwsbrief

Redactie
Afd. Communicatie
Basisontwerp
Studio Duel
Fotografie
Bart van Vliet
Lay-out
Puntspatie [bno]
Druk
Bendion Mailsupport BV

